

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده ميباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۱/۱۸

شاهولی ارين

نړۍ د انارشيزم او زورواکۍ په لور

(دریمه برخه)

امريکا له ډېر پخوا راهيسې پر ونزوېلا يو شمېر بنديزونه لگولي وو، چې د نړۍ د حقوقپوهان په نظر اقتصادي بنديزونه چې خلک لوري ته رسوي، د جمعې سزا بڼه لري، د حکمتونو د بدلولو هڅه د ملي حاکميت ښکاره نقض دي، امريکا ځان د نړيوال نظم ساتونکې بولي خو په عمل کې يې ميليونونه انسانان قرباني کړي دي.

د حريص ترامپ له پاره دغو ناروا بنديزونو هم کفايت ونه کړو، دا دي دا ځل يې د نړيوال ټولو قوانينو او موزينو پرته د امريکې د متحده ايالاتو پوځونو د لاتېني امريکا د يو مستقل هېواد ونزوېلا خاورې ته ننوتل او د هغه هېواد د ولس په رايو منتخب ولسمشر نیکلاس مادورو او د هغه ميرمن چې د تاوتریخوالي نښې يې پر مخ له ورايه ښکار يدي ونیول د نړيوالو ټولو اصولو خلاف يې ولسمشر لاس ترلې د محاکمې له پاره امريکا ته يوړل. د شرم او تعجب خبره خو داده چې ترامپ په ډېره سپين سترگۍ په افتخار سره وايي:

«هغه څه چې امريکا وکړل، يانې د يو هېواد جمهور رئيس يې د هغه د مېرمن سره د نظامي حملې په نتيجه کې ونیول او امريکا ته يې وسپارل بل هيڅ هېواد داسې کار نه شي کولای.»

مگر د حيرانتيا خبره خوداده چې د امريکا دغه برېښد تجاوز چې خپله د امريکا د فدرال قانون او نړيوالو موازين نه سرغړونه ده، ولې ملګري ملتونه او اروپايي شورا چوپ پاتې دي، چې په واقعيت کې دا د ملګرو ملتونو او اروپايي شورا بې وسي او بې کفايتي برېښوي او داسې خپلسري نړۍ د انارشيزم او زورواکۍ لورته هڅوي، چې دغه عمل به د نړيوال سياست له پاره تاريخي او رسمي شرم وي.

ترمپ پر وينزوېلا د سختو بنديزونو لگولو تر څنګ غوښتل د مادورو د حکومت د مخالف مشر (خوان گوايدو) ملاتړ وکړ او د (۲۰۱۹) کال د کودتا هڅې يې وکړي، د دغه هېواد د تيلو د کنترول غوښتنه يې درلوده، مګر وينزوېلا پر خپل سياسي خپلواکۍ، د امريکا د بنديزونو او د بهرنيو لاسوهنو د پای غوښتنه چې د دوي مشروع حقونه وو ټينګار کاوه.

حقيقت خو دا دي، چې ونزوېلا ۳، ۳ ميليارده بوشکې د نفتو زېرمې لري چې په ټوله نړۍ کې د تيلو د توليد کونکو هېوادو په لومړي قطار کې حسابيږي چې يو لامل همدا دی چې ترمپ يې ليووني کړی دی.

څرنگه چې امريکا ځان د نړيوال نظم ساتونکې بولي، خو په عمل کې يې ميليونونه انسانان د خپل استعماري سياست قرباني کړي دي، ليدل کېږي چې په اوسنۍ نړۍ کې قانون يوازې پر کمزورو ولسونو او هېوادونو تطبيق کېږي. د فارت چين د يوه فهرست له مخې د امريکا د استعماري سياست په نتيجه کې د هغه شمېر هېوادو پرته چې د مقالې په دويمه برخه کې يې يادونه شوي، له (۱۹۵۸) کال نه تر (۱۹۹۸) کلونو پورې يې نور هم په دغو بيلا بيلو کلونو کې پر اندونيزيا، کوبا، کنګو، لاوس، کمبوديا، ګراناډا، لبنان، ايران، پاناما، کويټ، سوماليا، بوسنيا او سودان حملې او بمونه غورزول دي، چې دغو هېوادو ته يې مادي، معنوي او بشري زيانونه اړولي دي.

پرمختللي نړۍ او په سرکې امريکا د ۱۹۴۵ ميلادي کال دوهمې نړيوالې جګړې وروسته له سل څلو نه زيات له خپلو پولو بهر پر نورو هېوادو وردانګلی د جګړو له لارو يې لسګونه خپلواک هېوادونه نسکور کړي او پر ځای يې خپل غلام، ګوډاګي حکمتونه او کسان ځای پر ځای کړي دي. البته دغه بدلونونه نه يوازې د جګړو له لارو بلکې د بيلا بيلو طريقو له لارو، رنګه انقلابونو، د استخباراتي شبکو د فعاليتونو، د پردې تر شاه د حکمتونو ضد تبليغاتو، نيابتې جګړو، هسې په نوم اسلامي جهاد لکه په افغانستان کې او نورو طريقو او وسايلو له لارو يې د خپلو، سياسي،

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له رايرلو مخکې په خير و لولئ

اقتصادي او ستراتيژيکو موخو د تر لاسه کولو په خاطر تر سره کړي او دا دی اوس هم خپلو استعماري سياستونو ته دا اوس هم دوام ورکوي.

د مثال په توګه د وينزويلا پر جمهور رئيس مادورو باندې تور او اتهام، امريکا ته د دوي له خوا د مخدره موادو او کوکايڼو استول دي، حال داچې امريکا پر دغه بهانه غواړي د مادورو حاکميت نسکور او پر ځای يې خپل مزدور او ګوداګی حکومت ځای پر ځای کړي تر څو د دغه هېواد د نفتو او مخدره توکو کنترول تر لاسه کړي.

د يادولو وړ ده چې مخدره مواد نن سبا د مودرن طبابت عمده او ګرانترين يا قيمتريز عنصر او اړتيا جوړوي. مورفين او ډېری نور نشه ای توکي د نړۍ اوسمهال څه کم ۹ ميليارډو نفوسو ته په طبابت کې خورا زيات ارزښت لري چې د خپلو روغتيايي چارو د بساينې له پاره بايد د نړۍ په کچه هغو هېوادونو کې چې د مخدره موادو کيفيت يې لوړ دی په قانوني توګه د ملل متحد په خاص ډول WHO د مسقيم کنترول لاندې په منظمه توګه توليد او د نړۍ هېوادونو ته د تصفيې او صحي چينلو ته د ځايي حکومتونو د جدي کنترول لاندې تقسيم بندي شي. له دې سره به د مخدره موادو د غيرقانوني توليد او قاچاق مخه ونیول شي، تر څو د مخدره موادو د قاچاق وړونکو مخه هم ونیول شي او د نشه ای توکو معتادين به کم او بلآخره به په بشپړه توګه پر مخدره موادو معتاديت ختم شي، نو ځکه ترمپ د ونزويلا دغه دوه سرشاره اقتصادي منابعو ته په کتو سره له نړيوالو ټولو پرنسبيونو او موازينو پرته پر دغه هېواد حمله وکړه او په راتلونکي کې به وليدل شي چې دغه عمل پر نړيوال نظم کومې اغيزې رامنځته کولای شي.

پر ونزويلا د امريکا د بي رحمانه تېري په غبرګون کې په امريکا کې د دغه ناقانونه عمل پر ضد د خلکو او هم د نړۍ د يو شمېر هېوادونو د اعتراضونو تر څنګ، کامالا هريس، د امريکا د متحده ايالاتو پخوانی مرستياله ولسمشره او د ولسمشرۍ په ټاکنو کې د ډونالډ ترمپ سيالي، ويلي دي چې:

«د ونزوئلا په اړه د ترمپ اقدامات امريکا نه خوندي، نه پياوړې کوي او نه هم ارزانه تمامېږي او د نیکولاس مادورو نيول غيرقانوني دي.»

مېرمن هريس په ټولنيزه شبکه خپل اېکس پاڼه کې ليکلي چې:

«د وينزويلا د ولسمشر نیکولاس مادورو نيول او د ترمپ د ادارې له لوري امريکا ته د هغه د ليرد عمل يو غير قانوني او غير عاقلانه اقدام دی. نوموړې زياته کړي چې د مادورو ديکتاتورۍ، بي رحمي او نامشروع واکمني دا حقيقت نه شي بدلولای.»

هغې ليکلي:

«موږ دا فلم مخکې هم ليدلی دی. هغه جګړه چې د رژيم د بدلولو يا د تيلو له پاره پيل کېږي او د ځواک په نوم پلورل کېږي، خو په پايله کې ګډوډۍ ته اوږي او امريکايي کورنۍ يې بيه پرې کوي. نو ځکه د امريکا خلک دا نه غواړي او له دروغو اورېدو ستړي شوي دي.»

همدا ډول پر ونزويلا د امريکا د بي رحمانه تېري په غبرګون کې د روسيې، چين، شمالي کوريا تر څنګ د اروپايي ټولنې ځينو غړو د امريکا دغه عمل د نړيوال نظم د پاشلو يو ستر خطر ګڼلی دی. د فرانسې او جرمني مشرانو په سختو ټکو د ترامپ اوسنی پاليسي د نړيوال نظم د بي ثباتۍ او پاشلو لامل ياد کړي دي.

نور بيا